

Vejledning til lov om mark- og vejfred

Mark- og Vejfredsloven (Husdyransvar og grundejerfred)

(Se mark- og vejfredsloven indsat under Love)

Ifølge Mark- og Vejfredsloven er det således, at en ejer skal erstatte skader, som hans husdyr forvolder på en anden mands afgrøder, beplantning eller bevoksning, eller skader som husdyr forvolder på en anden mands husdyr.

Der er tale om et *objektivt* ansvar for ejeren af det skadevoldende dyr, hvilket indebærer, at han pådrager sig ansvar, selv om han ikke er skyld i, at skaden er sket.

Hvis "offeret", som er pådraget skaden, ønsker at fremsætte krav om erstatning skal han, inden 7 dage efter, han er blevet bekendt med skaden, fremsætte anmodning om at få skaden vurderet af de beskikkede vurderingsmænd.

Når skaden er anmeldt, skal der hurtigst muligt afholdes en vurderingsforretning, hvortil såvel den skadelidte som ejeren af det/de skadevoldende dyr (hvis han/hun er udfundet) indkaldes. Selve forretningen foretages normalt af vurderingsformanden og yderligere 1 vurderingsmand, men formanden kan, hvis han undtagelsesvis finder, at der er nogle ganske specielle forhold, der taler for det, også lade begge vurderingsmænd deltage sammen med sig selv.

Hvis skaden er omfattet af mark- og vejfredsloven, skal vurderingsmændene ved en kendelse afgøre erstatningsspørgsmålet.

Vurderingsmændene skal, ud over at afsige kendelse om erstatningens størrelse og omfang m.v., også i kendelsen tage stilling til, hvem der skal betale omkostningerne i forbindelse med vurderingsforretningen.

Vederlaget for vurderingsforretninger er pt. kr. 1.335,-, som fordeles med kr. 801,- til formanden og kr. 534 til den medvirkende vurderingsmand. Deltager begge vurderingsmænd sammen med formanden, er prisen og fordelingen den samme som ved et hegnsyn.

Hvis skaden falder uden for mark- og vejfredsloven

Hvis det under vurderingsforretningen viser sig, at der ganske vist er sket skade, men en skade, der falder uden for mark- og vejfredslovens rammer, bliver det vurderingsmændenes opgave at få parterne til at prøve på at indgå forlig om erstatning.

Hvis forlig ikke er muligt, skal vurderingsmændene lave en beskrivelse af skadernes karakter og omfang, men da skaden ikke er omfattet af loven, har de ikke selv hjemmel til at træffe afgørelse, men skal henvise skadelidte til at søge afgørelse ved domstolene, hvor han kan henvise til vurderingsmændenes skadesbeskrivelse.

Vurderingsmændene skal også i dette tilfælde tage stilling til, hvem der skal betale omkostningerne i forbindelse med vurderingsforretningen.

NB! Mark- og Vejfredsloven indeholder regler om vurderingsforretninger, og det kan nævnes, at Kommunalbestyrelsen i hver kommune udpeger tre vurderingsmænd, hvoraf den ene udpeges som formand.

Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at medlemmerne af kommunens hegnsyn også udpeges som vurderingsmænd.

Kun få vurderingsforretninger finder sted efter Mark- og vejfredsloven.

Da der kun gennemføres ganske få vurderingsforretninger hvert år, kan det være ret vanskeligt for vurderingsmændene at holde sig ajour med reglerne.

Foreningen har derfor gennemgået bekendtgørelsen, og peger i det efterfølgende på de vigtigste paragraffer, som man skal være opmærksomme på:

Til en vurderingsforretning efter Mark- og Vejfredsloven er det alene kapitel I, II og VII, der er brug for, og det vil sige:

Kapitel I: **§ 1:** Enhver er pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på sit eget...

Stk.3: Loven omfatter ikke hunde.

§ 2: Det drejer sig om objektivt ansvar, der betyder, at der kan kræves erstatning uanset, om der er passet godt på dyrene eller ej.

Kapitel II: **§ 3:** Nærlæs grundigt hele denne vigtige paragraf: **Kommer et husdyr uden hjemmel ind på anden mands grund, skal dyrets besidder erstatte den skade, dyret forvolder ved at nedtræde, afbide eller fortære afgrøder, beplantning eller bevoksning, beskadige hegn eller vandløb, oprode eller sammentræde jordbunden. Samme regel gælder om skade, dyret forvolder ved at angribe et andet husdyr eller på anden voldelig måde tilføje det legemsbeskadigelse.)**

Kapitel VII: **§ 18:** En skade skal anmeldes til formanden inden 7 dage efter, at skaden er blevet bekendt. Hvis formandens navn og telefonnummer ikke er oplyst f.eks. i den lokale telefonnøgle, bedes man påtale det, så enhver kan finde det!

§ 20: Vurderingsmændenes afgørelser kan *ikke* indbringes for anden administrativ myndighed.

§§ 21, 22, 23, 24, 25: Orienteringer.

§ 26: Formand og én tilkaldt vurderingsmand sørger for vurderingsforretningen.

Sjældent brug for den tredje vurderingsmand, der gør vederlaget – måske unødigt – større for skadevolder.

Derimod kan der ved større skader, som vurderingsmændene ikke selv magter at vurdere, være nødvendigt med sagkyndig bistand. F.eks.

- ved markskader: planteavlskonsulent
- skader i haver: gartner
- skade på dyr: dyrlæge

Bemærk venligst stk. 4, hvor der er tale om culpa (betyder skyld) – alene her kan der søges forlig!

§ 27: Protokol for Mark- og Vejfred (se model efterfølgende).

§ 28: Skadelidte er pligtig til forskudsvis at udrede vederlag til vurderingsmændene.

§§ 29 og 30: Orienteringer.

Kapitlerne III, IV, V og VI benyttes ikke i forbindelse med vurderingsforretninger om husdyransvar.

Er Du ellers i tvivl om noget vedr. Mark- og Vejfred er du altid velkommen til at ringe til Helge Sølgaard på tlf. 45 89 06 82.

Modeksempel for udformning af en protokol

Som et eksempel på hvorledes en protokol kan udformes, vises i det følgende et tænkt eksempel på en sådan:

PROTOKOL:

Den 18. august 2006 kl. 10 blev der afholdt vurderingsforretning (Sag nr. 02/06) på ejendommen Ølvej 12, 9999 Maltgær.

Rekvirent (skadelidte): Hans Hansen, Ølvej 12, 9999 Maltgær
mod

Modpart (skadevolder): Jens Jensen, Ølvej 14, 9999 Maltgær.

Vurderingsforretningen blev afholdt efter skriftlig anmodning fra Hans Hansen.

Rekvirenten, Hans Hansen, mødte personligt.

Modparten, Jens Jensen, mødte ligeledes personligt.

Parterne var indkaldt pr. telefon til mødet. Som vurderingsmænd deltog Peder Pedersen (formand) og Niels Nielsen.

Parternes påstande:

Rekvirenten, Hans Hansen, fremførte i henhold til mark- og vejfredsloven krav om erstatning for påførte skader.

Modparten, Jens Jensen, ønskede ikke at betale erstatning.

Sagsfremstilling:

Rekvirenten, Hans Hansen, oplyste, at han var blevet bekendt med skaderne den 14. august 2006, hvor han havde konstateret, at 10 store kvier, tilhørende Jens Jensen, befandt sig på hans grund.

Han havde straks jaget dyrene tilbage til naboen, Jens Jensens ejendom.

Modparten, Jens Jensen, erkendte, at han var ejer af de omhandlede dyr. Han mente dog ikke, at han kunne blive erstatningsansvarlig. Der forelå undskyldende forhold, da et tordenvejr foregående nat havde medført strømsvigt i el-hegnet. Han ønskede derfor ikke at betale erstatning, eller anmelde skaden til sit forsikringselskab, hvor han i øvrigt havde selvrisiko.

Vurderingsmændene lægger til grund, at de påviste skader på Hans Hansens ejendom er forårsaget af Jens Jensens indtrængende dyr, og at anmeldelse retsmæssigt er sket i henhold til Lov om Mark- og Vejfred § 18, stk. 1 og 2.

Skadesopgørelse

Skade på bedriften:

Der blev foretaget vurdering af skaderne således:

Hvedemark: 500 m ² afgrøde ødelagt	= kr. 500
Raps liggende på skår + ulempeerstatning	= kr. 2.000
El-hegn ødelagt	= kr. 600

Skade på privat grund:

<u>Reparation af græsplæne</u>	<u>= kr. 2.500</u>
<u>I alt (ekskl. moms)</u>	<u>= kr. 5.600</u>

Rekvirenten oplyste, at han har momsregistreret landbrug.

Kendelse:

Efter Mark- og Vejfredslovens § 3 er der objektivt ansvar for skader omfattet af denne bestemmelse.

Modparten, Jens Jensen, er derfor erstatningspligtig, uanset om der måtte foreligge undskyldende omstændigheder.

Jens Jensen skal derfor betale kr. 5.600,- til Hans Hansen. Omkostningerne ved vurderingsforretningen, kr. 800,- betales af Jens Jensen til Maltgær Kommune. Beløbene betales inden den 3. september 2006.

Kendelsen er oplæst for begge parter ved vurderingsforretningen.

Vurderingsforretningen afsluttet kl. 12.00.

Underskrevet:

Peder Pedersen, vurderingsformand
Niels Nielsen, vurderingsmand.

Meddelelse:

Udskrift af protokollen fremsendes til parterne snarest muligt.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Maltgær Kommune den 18. august 2006 / Erik Eriksen.

Huskeregler og supplerende bemærkninger

Som nævnt forekommer der kun ganske få sager hvert år, hvorfor der i det følgende kan nævnes nogle praktiske forhold til støtte for vurderingsforretningen:

Ved forlig: Husk parternes underskrifter.

Erstatningen: For at få denne udbetalt er det vigtigt, at skadelidte kan påvise, hvem der er skadevolder (§ 19, stk. 1), hvis man ikke har optaget de fremmede husdyr (§ 19, stk. 2).

Erstatningsbeløbet: Der skelnes mellem momsregistrerede og ikke-momsregistrerede virksomheder/personer.

I alle tilfælde skal skadelidte holdes skadesløs, d.v.s. at momsregistrerede virksomheder/personer kun skal have de reelle tab dækket. Momsen anses ikke for et tab og skal derfor ikke udbetales.

Erstatninger til ikke-momsregistrerede virksomheder/personer skal derimod tillægges moms, hvis det kan dokumenteres, at det vurderede beløb indeholder moms.

Hvis skadelidte modtager et beløb, og selv sørger for at skaden udbedres, beregnes beløbet uden moms (skadevolder kan ikke foretage modregning i sit momsregnskab af et "begravet" momsbeløb).

Sagkyndig bistand: Ifølge § 26, stk. 1 fastsætter vurderingsmændene vederlaget hertil, og det henregnes til sagens omkostninger. Her tillægges moms, hvis den

pågældende sagkyndige er momsregistreret eller ansat i en momsregistreret virksomhed.

Forudbetaling (§ 28): Udgifter for afholdelse af vurderingsforretningen kan af vurderingsmændene kræves forudbetalt af skadelidte. I praksis benyttes denne regel sjældent, men skadelidte må nemlig betale sagsomkostningerne, hvis skadevolderen ikke findes, og husdyrene ikke er optaget og kan indbringe sagsomkostningerne ved et evt. salg (§ 5-12).

Skader på korn- og insilageopslag, bygninger og lignende (§ 26, stk. 4) : Hvis forlig ikke opnås, affatter vurderingsmændene en beskrivelse af skadens art og omfang, og henviser skadelidte til at gøre erstatningskrav gældende ved domstolene. Når eksempelvis kvæg eller heste løber ud af indhegninger, er det ofte p.g.a. afledning eller rust i el-hegn (for svag strøm) eller manglende tilsyn og vedligeholdelse af hegnet. Dette må gerne indgå i beskrivelsen af hændelsesforløbet, men det er dommerens opgave at finde ud af, om der foreligger fejl eller skyld (culpa) fra skadevolderens side. I disse tilfælde foreligger der nemlig ikke objektivt ansvar, men kun ansvar ved skyld (culpa-ansvar).

Hegn i eller ved skel: Hvis én af parterne beklager sig over sådanne, henvises til en hegnsynsforretning med indkaldelse i henhold til hegnsloven.